

Nu se impo-
zită...

Apostolul

REVISTĂ DIDACTICĂ ȘI LITERARĂ

BIBLIOTECA
DOCUMENTARĂ
ORAȘUL PIATRA NEAMȚ

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA :

C. LUCHIAN, REVIZORATUL ȘCOLAR PIATRA-N.

3.576

17.679

A P O S T O L U L

REVISTĂ DIDACTICĂ ȘI LITERARĂ
PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

apare odată pe lună sub îngrijirea unui cerc de colaborare compus din:
C. LUCHIAN, V. GABOREANU, V. SCRIPCARIU,
M. STAMATE, I. RAFAIL și M. AVADANEI

ABONAMENTUL 60 LEI ANUAL, plătit în două rate. Abonament de susținere 200 lei anual. Cine achită acest abonament face parte de drept din membrii cercului de colaborare al revistei. Corpul didactic pimar din jud. Neamț, vor achita abonamentul în două rate de câte 30 lei prin d-nii delegați însărcinați cu plata salariului. Prima rată se va achita din salariul depe luna Noembrie, iar a II-a rată din salariul depe luna Febr. Ceilalți abonați vor achita prin mandat poștal

Oricine reține un număr al revistei, se consideră abonat.

CUPRINSUL

Pornim la lucru	„APOSTOLUL“
Aptitudinile și selecția elevilor ca mijloc al orientării profesionale	V. GABOREANU
Rolul social al învățătorului	C. LUCHIAN
Discuții asupra învățământului pimar complet	M. AVADANEI
Un caz grav (schiță)	V. SCRIPCARIU
Morala cetățenească	M. STAMATE
Insemnări	C. LUCHIAN
Recenzii : „Apostol“, roman de Cezar Petrescu	
Bibliografie, poșta redacției, informațiuni,	

Pornim la lucru.

Revista „Apostolul“ se naște dintr'o imperioasă necesitate dascălească, având menirea precisă de conlucrare între toți dascălii, în scopul ușurării muncii pe ogorul școlii. Ea vine să împlinească o dorință exprimată în nenumărate rânduri de învățătorimea nemțeană și să umple un gol simțit în viața învățământului primar din jud. Neamț.

În revista „Apostolul“ se vor discuta probleme de pedagogie generală, atingându-se cele în legătură cu noile curente.

În acest scop, apelează la colaborarea oamenilor de specialitate, pe lângă contribuțiunile ce pot veni din mijlocul dascălimii, dornică de perfecționare și cultură.

Revista „Apostolul“ va căuta căile cele mai ușoare, pe care le va desprinde din experiența celor încercați, pentru intensificarea activității culturale la sate.

„Apostolul“ va căuta să contribuie la îndreptarea greșelilor strecurate în organizația noastră școlară, programă analitică, comitete școlare, avizând la măsuri ce pot duce la progresul învățământului.

În revista „Apostolul“, se vor rezerva câteva pagini și pentru unele manifestări literare, din partea acelor ce vor găsi nimerit să dea la iveală bucăți de interes.

Coloanele revistei „Apostolul“ vor găsi un mare sprijin articolelor referitoare la apărarea intereselor de corp, acordând atenție acelor ce propun îndreptări în sprijinul dascălimii.

Revista „Apostolul“ va da atenție recenziilor lucrărilor de interes pedagogic și literar și va rezerva loc pentru știri școlare venite din județ, în scopul de a deștepta interes și sugera acțiuni.

Senină, liberă de orice oficialitate, de orice înrîurire politică, precum și de orice spirit de grup și ambiții deșerte, revista „Apostolul“ nu va avea altă preocupare decât să îmbrățișeze produsul unei gândiri și unei activități sincere, care urmăresc progresul învățământului primar, al culturii în genere și apărarea drepturilor profesionale.

Revista „Apostolul“ își deschide larg coloanele sale, încurajată și de gândul că va fi întovărășită în calea ei de sufletul curat al dascălimii nemțene.

Cu aceste gânduri, pornim la lucru.

Aptitudinile și selecția elevilor ca mijloc al orientării profesionale.

O problemă care preocupă astăzi lumea dăscălească, este cunoașterea aptitudinilor și selecția elevilor, spre a servi orientării profesionale.

Cu lămurirea acestor chestiuni se preocupă d-l D. Teodosiu în lucrarea: „Aptitudinile și selecția elevilor” și d-l P. Ștefănescu-Goangă în cartea: „Selecția capacităților și orientarea profesională.”

Această problemă a fost pusă în teorie pentru prima oară de Plato. Marele filozof grec a înfățișat în opera sa „Republica”, proiectul organizării statului în care diferitele funcțiuni ca: armata, școala, justiția să fie îndeplinite numai de oameni competenți și morali. Fiecare cetățean își alegea ocupația cea mai potrivită cu aptitudinile sale. O astfel de activitate coordonată și devotată a tuturor, aducea fericirea și propășirea.

Pentru a ajunge aici, trebuie schimbat sistemul de educație și anume: statul să crească tineretul, ocupându-se cu egal interes de toți, fără deosebire de clasă socială. Copiii să fie crescuți în comun, pentru a-și manifesta aptitudinile lor sociale; să fie crescuți liberi pentru a-și manifesta sincer aptitudinile lor.

Pe baza observațiilor zilnice făcute de educatori, copiii să fie selecționați și orientați spre ocupațiunile pentru care au aptitudine. Timpul lui Plato însă nu era pregătit pentru realizarea unor astfel de idei. Timpul nostru însă, în care viața socială e mult mai complexă, cere fiecăruia, o pregătire mai întinsă și o răspundere mai mare. Din cunoașterea aptitudinilor cetățenilor și așezarea fiecăruia la locul lui, rezultă mulțumirea individuală, pacea socială și prosperarea națională.

Dar toate aceste idei generoase, nu se pot realiza fără concursul școlii.

În măsura în care școala va ști să dezvolte aptitudinile copiilor, va da profesiunilor actuale și viitoare, profesioniști mai apti.

Orientarea profesională a tinerilor, nu se poate face cu succes, fără ajutorul fișelor școlare, care consemnează observațiile făcute zilnic de către învățători asupra individualității elevilor. Școala de azi, prin această problemă, a câștigat o mult mai mare importanță în stat, iar corpul didactic un mai înalt prestigiu. Școala de până acum n'a ignorat această problemă, dar sunt insuficiente constatările făcute, căci înainte de altele se avea în vedere satisfacerea programei, iar din punct de vedere profesional, un îndemn vag spre ocupație. Școala de azi își propune să cultive pe fiecare elev, potrivit aptitudinilor sale, iar la absolvire să ajute fiecăruia în îndrumarea profesională, căci din iubirea pentru profesia sa, omul își pune în serviciul ei tot sufletul, devenind creator de valori noi și un inovator în profesia sa, cum zice d-l profesor Motru „o personalitate energetică”. Să vedem acum ce este o aptitudine: Orice însușire fizică sau sufletească, poate fi aptitudine în raport cu anumită ocupație. Ex: finețea simțului tactil este o aptitudine pentru un ceasornicar, un chirurg, etc.

Aptitudinile sunt simple și complexe. Simple, ex: mirosul fin,

etc.; altele complexe, ex: aptitudinea de a picta, inventa, etc. Cele complexe se sprijină pe cele simple.

Cercetând raportul aptitudinilor între ele, psihologul Binet a făcut următoarele constatări pentru pedagogie:

1) Nu e nici o aptitudine absolut independentă. Ex: un talentat la desen, ar putea face studii strălucite la naturale și geografie.

2) Aptitudinile nu se exclud; deci cine e slab la o materie, nu e îndreptățit să fie prea slab la alta.

3) Există o facultate care lucrează deosebit de aptitudini și care exercită o acțiune de nivelare și asigură succesul în toate direcțiile: aceasta e înclinarea la muncă.

Nu toate aptitudinile apar la aceeași vârstă. Cea mai timpurie este apt. muzicală, apoi cea matematică, apoi cea literară și artistică și în fine apt. științifică. Evoluția aptitudinilor în individ, se acordă cu evoluția aptitudinilor în genul omenesc: în istoria civilizației. În privința aptitudinilor, omul poate fi apreciat din două puncte de vedere: cantitativ și calitativ. Din punct de vedere cantitativ în: copii normali și anormali, clasificarea după media generală anuală, etc.

Din punct de vedere calitativ, se deosebesc tipuri: obiectiv, care observă, descrie cu precizie, subiectiv, privește mai mult înăuntrul lui, e imaginativ, visător; tip practic, îndemânat la lucrări manuale etc.

Școala trebuie să permită fiecărui copil, ca pe lângă dobândirea cunoștințelor indispensabile orișicui, să-și dezvolte mai ales aptitudinile sale personale.

Pentru a cunoaște aptitudinile copilului, sunt două metode: a) observația directă și b) examenul. Observația directă s'a asociat cu fișa individuală, care este un formular de întrebări astfel alcătuite, încât observațiile învățătorului în cursul anilor, dau aproape exact portretul psiho-fizic al elevului. O astfel de fișă a fost alcătuită și la noi de „Institutul pedagogic Român“ și a fost introdusă în școlile primare din Capitală și șc. de aplicație.

Examenul constă în niște probe rapide, numite „teste“, care măsoară cu mai multă precizie, fie gradul inteligenței, fie anumite funcțiuni, sau aptitudini luate izolat. Nici una însă din aceste metode, singură nu e suficientă, ci numai împreună.

va urma

V. GABOREANU

Rolul social al învățătorului.

Învățătorul este factorul dela care se așteaptă întărirea neamului prin cultură și educație.

De multe ori însă, se discută în abstract: învățător și școală sunt nedeslipiți. Școala e câmpul de activitate al învățătorului, iar învățătorul nu trebuie să știe altceva decât școala. Această restrângere de activitate, se aude din partea acelor, cari, fie că nu cunosc starea lucrurilor dela noi și misiunea dascălului primar, fie că nu văd cu ochi buni activitatea extrașcolară a învățătorului nostru.

În totul trebuie să plecăm dela starea socială și culturală a țării noastre, ca urmare a veacurilor de veșnic chin și îndurerare, care nu poate fi în câțiva ani înlăturată, decât cu o sfortare și abnegațiune de apostoli din partea tuturor. Starea reală este dominarea analfabetismului și a inculturii în masa mare a populației dela sate și orașe. O ceață deasă cuprinde mintea și sufletul celor mulți, chiar după ce au trecut prin școală. De multe ori bunul simț, ori spiritul de jertfă, e ascuns mai degrabă în norodul care n'a dat prin școală. Peste tot deci e de luptat contra unui dușman lăuntric, mai greu de învins de cât cel din afară.

Peste tot se cere lumină, pentru ca viața fiecăruia să fie viață, iar munca cheltuită să aducă țării și neamului întărire și înălțare.

Lumina trebuie să porceadă dela școală, iar purtătorul ei este deocamdată numai învățătorul. În altă parte, unde societatea dă sprijin școlii, unde învățătorului îi vin în ajutor alții, deplina activitate a acestuia, toată râvna, însuflețirea și dragostea lui, pot fi închise între cei patru pereți ai clasei. La noi, din păcate, încă nu este așa.

Oricât de intensă ar fi munca în clasă, familia, mediul, distramă ce s'a țesut de învățător, mai ales dacă absolventul nu are mijloacele să treacă îndată la altă școală. Incetul cu incetul, an cu an, uitarea se întinde în mintea știutorului de carte, vântul spulberă ce bruma s'a adunat în sufletul lui în cei 4-5 ani de școală. Devine analfabet, pradă iresurilor și a curentelor dăunătoare din jurul lui. Munca dascălului este irosită. Procesul influenței mediului e mai tare decât orice. Atunci ce e de făcut?

Desigur munca învățătorului trebuie îndreptată și în alte părți. Băncile populare, obștiile, cooperativele și toată marea operă economică de care s'au însuflețit învățătorii la îndemnul marelui Haret, au adus până mai deunăzi una din cele mai sănătoase îndrumări la sate.

Acum timpurile au dărâmat aceste instituții și numai unde dascălii sunt destoinici, vor putea să le mai reînnoieze. Toată mișcarea sănătoasă pornită prin mijlocirea învățătorului, ne arată însă că ascunde într'ânsul o îndeajunsă energie pentru ca să înceapă și regenerarea culturală și educativă a satelor. Trebuie însă să i se vină în ajutor. Leafa lui trebuie să-l puie la adăpost de orice ademenire pentru cheltuirea muncii în alte domenii decât acele legate de menirea lui. Programa școlii trebuie ușurată, limpezită, pentru ca să-i rămâie dascălului vreme liberă spre a se ocupa și de regenerarea satului.

Desigur nu ar fi rău, dacă în acest scop, i s'ar întovărăși alte

elemente în ajutor. În unele sate, se poate, dar trebuie trageră de inimă, îndemn și desbrăcarea de interese personale, în cele mai multe însă, învățătorul singur trage la coarnele plugului. În ajutorul învățătorului mai pot veni chiar absolvenții lui. Trebuie însă urmărit. Absolventul, se pierde în neștiința care-l înconjoară, dacă nu e urmărit, îndrumat, povățuit, supravegheat de aproape.

Intr'un an, doi-trei, în ceilalți ani tot pe atâția, ucenicii înconjoară cu vremea pe maestru. Se formează astfel oștirea contra întunecimii și a relelor apucături. În unele părți, s'a ajuns ca dintre țărani însăși să se aleagă conducătorii caselor de sfat și citire. Învățătorul acolo nu se îngrijește decât de izvor; el primenește numai forțele de luptă, face ca mișcarea să nu contenească.

Imprejurările în care se găsește viața satului, la noi, cer măsuri grabnice. Casa, cu cât este mai mare, cu atâta are nevoie de lumină. Lumina minții este necesară muncitorului ca și micului proprietar.

Voința, ca și buna stare, cultura le deșteaptă. Buna stare sprijinește cultura, dar nu o poate naște. Se zice că atunci când săteanul va fi cuprins, se va îndrepta mai ușor spre școală și cultură. Exemple din țara noastră arată contrariul. În județele bogate, de la șes, în care satele sunt populate, analfabetismul este în floare. Intu-nericul e înspăimântător. Sunt locuri unde nici 10% din fetele chiburilor nu au trecut prin școală.

Prin urmare lupta trebuie deschisă. Cultura răspândită în mulțime potrivit nevoilor ei, îi aduce buna stare.

Exemplele se pot lua din Suedia, Norvegia, Danemarca. Prin școala făcută după trebuințele lui, țăranul a ajuns om conștient de drepturile, dar și de datoriile sale, ca și de puterea ce o reprezintă. Tovărășiile de tot soiul l-au scăpat din sărăcie, făcând ca țara întregă să se simtă de înstărirea lui.

Opera de regenerare a țării, prin răspândirea culturii, cade în sarcina dascălilor. Deaceia organizarea șezătoriilor, a caselor de citire, a bibliotecelor populare, serbări, este una din cele dintâi îndatoriri ale învățătorului.

Întârzierea muncii pentru progresarea ei, poate dăuna întregii colectivități. Inceputul e mai ușor și mai de nevoie la sate, pentru că aerul înprospătat de acolo să bată, spre a alunga miasmele cari se tot adună.

Calea arătată aici, nu este singura. Pot fi atâtea căi, câte personalități sunt în lucru. Exemple de muncă, de ordine, de raționare, trebuie să porceadă dela luminătorul poporului. O încordare, chiar cu suferinți, scapă țara. Nu merită ea oare din partea noastră, a dascălilor de toate gradele, jertfa unei părți măcar din tihna și vloga personală?

Școala nu e deajuns ogor de muncă. Câteva case, dacă nu satul întreg, trebuie să fie sfera de activitate a învățătorului, propovăduitor prin cuvânt și faptă, a pildelor bune ce trebuie să schimbe mintea săteanului nostru. Așa cer împrejurările actuale. Vrem să vedem tineretul la lucru, având experiența și îndemnul celor mai bătrâni.

C. LUCHIAN

Discuții asupra învățământului primar complet.

Școala primară este o instituție de sine stătătoare și pregătește pe cetățeni pentru viața națională și socială. Ea nu este—cum adesea greșit a fost socotită—o școală de pregătire a copiilor, care urmează să fie trecuți școalelor secundare. Elementele apte trec în școli secundare, însă rostul școlii primare, nu este de a fi anticamera celor secundare. Dat fiind, dar, că școala primară pregătește copiii pentru viață, în tot complexul ei, se nasc două întrebări: 1. Se poate în timp de 4 ani—cât dura șco'arizarea în inv. primar—pregăti suficient, pentru viață, un școlar? și 2, elemente'le strecurate în sufletele copiilor, în 4 ani, deveneau forțe adevărate de viață cu puteri de influențare, spre bine, până la transformarea necesară a vieții individua'e și sociale? La amândouă aceste întrebări, răspunsul este: nu. Căci, orice ni s'ar fi părut că s'a cimentat în sufletele fragede dela 7—11 ani, este o iluzie, întrucât totul se acoperă, între timp, de însușiri individuale neinfluențate de cultură, din pricină că tot ce s'a fost încercat pentru pregătirea sau innobilarea individului, s'a făcut de-a fuga și la o vârstă prea fragedă. Absolvenții unui asemenea curs primar, în proporție destul de mare, alcătuiau a doua serie de analfabeți: analfabeți care au trecut prin școală. Așadar, indiscutabil perioada școlărității trebuia prelungită până la a fi deajuns ca școala primară să-și îndeplinească rolul. Greșit, dar, se mai întrebuițează termenii de: curs elementar și curs complementar. Popularizarea termenului „complementar“ este o supapă pe unde respiră demagogia politicianistă, nu e o denumire adecuată ultimelor 3 clase ale inv. primar, nici organizării lui. Aceste clase, nu sunt ceva „complementar“; ele fac parte integrantă din cursul primar și sunt chiar miezul acestui învățământ,

D-l prof. D. Theodosiu în art. „Problema cursului complementar“ din revista „Școala și Viață No. 1—2|934, spune că e prematur să se pună problema cursurilor complementare, de îndată ce nu avem bine organizat inv. elementar. Zice d-sa, că am clădi etajul complementar pe parterul subred al inv. elementar. Răspundem d-lui profesor, că d-sa face o greșală socotind inv. complementar ca un „etaj“; el este partea cu care s'a întregit inv. primar, a cărui organizare se poate îmbunătăți în cadrul integrității de 7 clase, neputând fi o organizare ideală. acea trunchiată în două, cum priconizează d-sa. După această părere a d-lui prof. Theodosiu, ar însemna că noi să clădim la o casă întâi pereții, să-i văruim și să-i zugrăvim, să punem dușumele, să facem sobe, să o mobilăm și apoi să-i facem acoperișul. Că în aplicarea inv. primar integrat, se întâmpină greutăți, mai cu seamă de ordin material, suntem de părerea d-lui Theodosiu; dar, acest nod gordian, va fi tăiat de idealismul și devotamentul învățătorilor, cari nu cer plată anume pentru aplicarea integrală a inv. primar, cum crede d-l prof. Theodosiu. Să se dea cu bună voință numai ce se poate da, în împrejurările de astăzi și aplicarea integrantă a inv. primar nu va mai fi o „problemă“ pe care să o discute toată lumea. D-l prof. Theodosiu e de părere să fi fost sportit treptat cu câte 1 an inv. primar ca să se facă și experiență.

Orice experiență, însă, nu putea duce decât la acelaș rezultat—de a se prelungi durata școlărității—la care a dus simțul de intuiție și necesitatea de stat, cari au impus legiferarea inv. primar de 7 clase și care nu

se putea face decât odată, deși aplicarea, așa era natural, s'a făcut treptat, în 3 ani ajungându-se la clasa VII-a.

Suntem de părerea d-lui prof. Theodosiu, că absolvența inv. primar nu trebuie să fie echivalată cu absolvența gimnaziului.

În concluzie, anomalia, care desparte inv. primar în două; curs elementar și „complementar“, să se termine, căci, învățământul primar în țara noastră, este de 7 clase, din care nici una nu este „complementară“.

Învățătorii să se identifice cu necesitatea aplicării integrale a inv. primar, fiind intransigenți și necruțători față de toți acei care ar încerca să se amestece și să împedice aplicarea, ad literam, a unei legi, care răspunde așa de bine nevoii de culturalizare a poporului, a cărui bună credință nu poate fi exploatată până la a-l lăsa în întuneric. Din cultură, omul se dotează cu elemente, care-l învrednicesc să se adapteze oricărui mediu și oricărui timpuri; și, țara noastră are nevoie de asemenea oameni.

MIHAIL AVADANEI

Un caz grav...

LITERATURĂ

Revizorul școlar Sandu Pârjolea, în așteptarea mașinei care trebuia să-l ducă'n județ, își aranja cu minuțiozitate hârtiile în geanta-i nouă-nouță, întocmai cum doctorul își pregătește trusa cu instrumente când pleacă la un bolnav.

Când a fost totul gata, își aruncă privirea în gol... poate la figura inspectorului șef, poate la școala cătunului din șesul Bârladului, ori la cine știe ce amintire, ce câte-odată chinue pe oameni.

Momentul acesta de așteptare înaintea unei anchete, îl făcea grav și gânditor, ca pe un general în preajma unei ofensive.

De aceea dăduse ordin servitorului dela ușă, să nu permită intrarea nimănui, având de lucru ceva serios.

Și bietul om, ca molipsit de-o boală infecțioasă, căpăta și el o ținută de autoritate, răspunzând tare celor ce-i solicitau știri despre șeful autorității școlare:

— Nu-i voie, domnul revizor lucrează...

Primise cu trei zile înainte o hârtie cu rezoluția în verde de-a curmezișul coalei, pusă de subdirectorul învățământului, scrisă în slove rotunde, ca o pecete a puterii, prin care era invitat să „cerceteze cazul și să raporteze de urgență“.

În încăperea aceasta oficială, nimeni și nimic nu i se împotriva par'că, numai cutia telefonului de pe colțul biroului care sta ghemuită ca un motan ținând între urechi receptorul, îl înfrunta. O privi cu dispreț... dar în acel moment își aduse aminte de ceva și tresări ca în fața unui șef aspru.

Intinse mâna-i osoasă și duse în fața mustății decolorate pâlnia aparatului. După câteva sbârănituri și rugăminți către vămuitoarii cuvântului său, reuși să ordone secretarului dela primăria B. a comunica directorului Popescu că „domnul revizor vine astăzi în anchetă“.

Lângă scara de piatră, sosise și găfâia în două pistoane o închi-puire de mașină cârpită, care purta pe tuspatru portiere reclama autorității.

Iși potrivea pălăria, se privi în oglindă și apoi ieși.

Răspunse grăbit celor câteva saluturi aliniate în fața biroului prin ridicarea degetelor la borul pălăriei și grăbit se închise în cutia care zângănind de sârme și tinichele o luă pe drumul lung și glodos de țară, către școala cu cinci posturi din capătul județului.

Peisajele se amestecau cu gândurile.

Pârjolea, cunoștea pe toate cele cinci forțe didactice pe care avea să-i ancheteze, — doi cu soțiile și unul necăsătorit, — și știa toate dedesubturile vieții școlare și a vieții lor intime.

Directorul, deși dascăl slab, dar e unul dintre cei mai gălăgioși învățători la adunările asociației, iar soția lui rudă cu prefectul. Al doilea, fost deputat și om cu trecere în sat, căsătorit cu fica fostului învățător, — acum pensionar, — care locuiește în acelaș sat. — Iar al treilea necăsătorit, avea obiceiul de scria din când în când la gazeta românească din capitala județului, sta în gazdă la preotul satului.

Școala lor, — o clădire mare, — rău întreținută din cauza gestiunilor nedescurcate a comitetului, la care funcționase alternativ actualul și fostul director în perioadele când partidele lor erau la putere.

Sandu Pârjolea îi cunoștea bine, căci de 7 ani funcționează fără întrerupere ca revizor școlar, — fără a face politică, — sau mai bine zis fiindcă făcea totdeauna cu guvernul.

Avusese și el situații delicate, din cauza anchetelor unor partizani și deseori își înaintase demisia, pe care ministrul respectiv găsisese cu cale să o respingă, totdeauna...

În legăturile mașinei sta gânditor căutând a rezolva anticipat conflictul ivit la școala B. formulând în minte chiar procesul-verbal ce urma numai să-l transcrie în condica școlii.

Dar ideile-i erau deseori întrerupte de clacsonul mașinei care anunța carele cu strânsură, să facă loc.

În marginea satelor cârduri de copii desculți, în acest Noembrie cu soare întârziat, își risipeau energia în alergături, gălăgie și tot felul de nebunii nevinovate.

Țărani bărboși și tăciunii și femei cu fața arsă și ruginită ca frunzele toamnei, munceau de zor pe câmpurile triste, ca să nu-i apuce iarna.

Din cauza unei sugestii lăuntrice, revizorul scoase ceasornicul. Era 12 și 30 și el nu luase decât o țuică la han. Dar încă un îndemn făcut șoferului și mașina stopează în fața școalei.

Grav și obosit, revizorul se așează pe scaunul fără spătar din cancelaria proaspăt văruiată, iar directorul Popescu rămâne în picioare drept în fața mesei pe care șeful își puse geanta și pălăria.

Figura slabă și supusă a directorului, radia milă.

— Nu pari tocmai bine.

— Nu, domnule revizor.

— Dar ce, ești bolnav?

— O indispoziție generală și o oboseală nejustificată.

— Îi fi ducând viață neregulată, cu abuzuri...

— N'am nici un viciu... Altă-ceva... Supărările pe cari mi le face domnul coleg Roșescu sunt cauza...

Se lasă între ei o pauză supărătoare. Popescu oftează înfundat și lasă privirea în podele, ca o fată cerută în căsătorie. Revizorul ridică numai pleoapele și-l privește întrebător:

— Ia să-mi spui d-ta, care-i cauza conflictului dintre d-voastră?

- Is multe...
- Cum multe? Precizează-le!
- Știți că el nu face politică cu guvernul, ca mine...
- Asta nu mă interesează, îl întrerupe brusc revizorul.

Mie să-mi sput cauzele adevărate și pe scurt, fiindcă-i târziu și trebuie să mă reîntorc tot în seara aceasta în oraș.

- Păi, să vedeți... Cauzele sunt de ordin moral și material.
- Care?

— El vrea o bucată din grădina școlară, care-mi aparține mie. Ar vrea să aibă direcția școlii, când sunt ai mei la putere, să fie la comitet, să-mi ia cassiera la bancă pe care d-l controlor mi-a dat-o mie, căci am și eu oamenii mei care mă susțin. D-voastră știți că nevastă-mea e nepoata domnului prefect.

— Lasă domnule, nu mă interesează asta... d-ta spune-mi de ce l-ai insultat pe Roșescu în adunarea ținută la școală acum două săptămâni?

— Eu nu l-am insultat... Uitați-vă la mine și vedeți dacă aș fi putut face una ca asta... eu om slab și blând de felul meu... din contră, el caută să mă atace și chiar să mă bată, pentrucă... dar ușa se deschise și doamna Popescu apare în cancelarie. Aducea o tabla cu dulceturi, ce avuse darul să mărească enervarea și graba domnului revizor și să-l întrerupă pe Popescu tocmai în timpul când vroia să spună pentruce este persecutat de Roșescu.

Revizorul se ridică în picioare:

— Mulțumesc doamnă, mai târziu și doamna se retrase, zâmbind, pentru mai târziu...

— Pentruce domnule?

— Pentrucă nu fac politică cu el. Credeți că el are nevoie de direcția școlii? Nu! A fost director, a fost deputat, are moară cu aburi și mașină de treer pe numele socru-su, dar pentrucă nu fac politică cu el și pentrucă-mi caut de școală.

— Da văd, întărește revizorul purtându-și ochii roată.

În adevăr chipul ministrului, a primului ministru, a prefectului, erau înramate cu hârtie tricoloră și fixate trecător în pereți.

Rândul trecut când am fost nu erau acestea..., când le-ați procurat?

— Din banii mei. Fac totul din munca mea, numai să-mi dea pace. Și tot nu-mi dă! În orice împrejurare vorbește la adresa mea, ...mă atacă, ...întrebați colegii.

— Și d-ta ce atitudine iei? Ce faci?

— Eu tac! Cine-i poate ține piept... a fost deputat.

— Faci bine, mai ales că te văd slab.

— Nu numai de aceasta... ci pentruca să pot lucra. Mă retrag în casă și lucrez. Eu n'am vreme numai pentru vorbă.

— Și ce lucrezi?

— Fac niște tabele pentru calcularea dobânzilor la bancă, un istoric al satului și pregătesc serbări populare. Nevastă-mea, se muncește să facă un cerc de gospodine, dă îndrumări sâtenilor.

Chiar Duminica trecută am dat o serbare.

— Și vine lumea?

— Nu mai încapе în școală, chiar.. vroiam... am fi fericiți dacă a-ți veni și d-voastră să vorbiți ceva oamenilor... știți, altfel este privit un om ca d-voastră...

Morala cetățenească.

„... Nimic nu-i mai eficace în educațiunea tineretului ca puterea exemplului...”

În lupta ce-o dă individul ca să se imprime pe ecranul vieții sociale, domnește speranța de a atinge culmea ambițiilor prin valorificarea meritului etalat prin muncă, ori obținut prin hazard. Meritul social al omului se pipăe prin pilda persoanei sale pusă la contribuție întru înălțimea morală a societății. Armonia socială, regimul adevăratei fericiri civice, menținerea entuziasmului colectiv, se sprijină pe un edeficiu moral. Spiritul de jertfă, abnegația, iubirea de oameni, realizarea unui ideal colectiv, zidesc acest fundament al societății și pentru împuternicirea lui trebuie să activăm, nu prin puterea cugetării cât mai ales prin sistematizarea faptelor în adâncime, construind și'n suprafață îndemnând și înarmând prin exemplul viu, sufletul generației tinere.

Aflăm din observația asupra vieții cotidiene și din frământarea spiritelor din ultima decenie, un crud adevăr: „*Bonos corrumpunt mores congressus mali* 1) ...” A înzestra tineretul cu teoriile tuturor invențiilor, a-i doza sufletul cu o cultură vastă ori a-i ascuți inteligența, nu înseamnă a-l pregăti pentru angrenajul social, câtă vreme simțul moral i-l lăsăm în părgănire ori îl îmbâcsim cu desfășurarea scenelor opuse principiilor morale.

Viața generației tinere e floarea crescută din seva vechii generații. Lumea formată este o masă de energii în creare, o forță educatoare mai eficace ca orice alt sistem educativ, deci trebuie să fie la înălțimea rolului creației, de a dăruia vieții, lumii, pământului, exemplare tot mai perfecte și ca structura fizică, dar mai ales ca superioritatea sufletească.

Trecutul este opera realizărilor, a ideilor devenite fapte, a creației cugetării și trecutul este în fața prezentului un mare educator, un dictator al drumului ce se deschide în viitor prin acțiunile prezentului.

În organizarea de îndrumare efectivă a generațiilor viitoare, în complexul de jaloane principiale, sunt două puncte inițiale pe care le vizăm ca reazim în educarea tineretului și care se întregesc mai târziu în spiritul și caracterul cetățeanului, spre a-l afirma ca energie civică sau ca individualitate socială: I) Afirmarea personalității demne și folositoare semenilor și al II) Determinarea unei conștiințe cetățenești de înaltă structură morală, care să prezinte un caracter și o valoare cu puteri înfinite de sugestie și care să se manifeste ca o nestânsă făclie îndrumătoare până la jertfă, pentru realizarea binelui obștesc. La temelia acestor concepții, esențialul este munca constructivă, lupta conștientă și credința în izbândă.

Personalitățile din orice demeniu de activitate având misiunea să creeze viața superioară în organismul social, trebuie să prezinte garanția celor mai austere virtuți și adâncimea celei mai sistematice

1) Traducere: „Pildele rele strică moravurile bune”.

culturi. Pentru ca să miști inimile, trebuie să vibreze sincer inima ta, iar pentru ca să luminezi trebuie ca soarele să domnească în sufletul tău.

Societatea impune jertfă și cere eroi care să-i unifice aspirațiile colective, să-i creeze orizonturi de activitate și să o determine la realizarea zugrumării egoismului. În crezul civic este infiltrat adevărul tradițional al credinței, izvor de virtuți creștinești și suflu de eroism național, adevăr inatacabil pe care se sprijină întregul organism social. Secolile l-au purtat ca pe o făclie de îndrumare, vântul desechilibrului moral din epoca post-belică caută să-l stingă, sau învăluie razele în vălmașagul materialismului dominator, încununat de invențiuni. Asupra întregii societăți a năvălit principii absurde și crezuri proprii, care caută teren și-l găsesc, deoarece materialul uman este cel mai fertil teren, în care rodesc mai lesne semințele răului decât cele ale binelui.

Astăzi în forurile de vitalitate civică, domnește frământarea de a găsi ideea asanării morale, leacul esențial al regenerării sociale și a sistematizării metodelor de eficacitatea acestei asanări. Pentru atingerea scopului se cere abnegație și sacrificiul total, jertfe imperioase, care justifică tendința omului supus, sub imperativul datoriei civice, intereselor generale ale societății. Fiecare sistem politic are încorporat în concepția sa creatoare idiologică și un promotor de viață organică. În sistemul de gândire, care jalonează acțiunile în atingerea idealului preconizat, trebuie să predomină o morală de adăncime. Morala de suprafață manifestată de cărturari și ideologi, este o primejdie vie, deaceia avem rezultate îndoelnice și afirmări revoluționare anti-vârstice în spiritul tinerei generații.

Dacă în atmosfera fiecărui cerc de studiu, cu frontispiciu cultural și educativ, plutește înțelepciunea valorilor intelectuale, apoi în acțiunile întreprinse cotidian pentru cucerirea maselor, se etalează o doctrină a minciunilor convenționale și o demagogie bolnavă, care înveninează liniștea lor. Rezultatul oferit de selecțiunea valorilor politice, trebuie să întruchipeze în toată strălucirea activităților morale, un act de existență socială, cuprins în superioritatea sistemului de gândire elaborat de o conștiință senină, de un caracter integru și de o credință tare.

Aceste concepții realizate în ritmul societății, intensifică forța morală a generațiilor în creștere și le indentifică disciplina vieții sociale, risipindu-le egoismul și plăcerile vieții desmățate. Oamenii pentru ca să fie mari cu adevărat, trebuie să strălucească prin faptele lor nu atât prin titlurile academice.

Meritul omului e să-și împodobească numele ce-l poartă prin opere pozitive, nu să fie gătit cu el prin apanajul titlurilor.

Generația nouă așteaptă să-i dăm materialul din care să creeze temelia altei generații, iar noi îi dozăm sufletul cu oratorie. Temelia unei generații, trebuie să aibă un punct de sprijin în viața noastră, pârgie în sistemul practic de educație care să-i unifice gândirea într'un singur crez și să-i întărească credința într'o singură manifestare.

Factorii inițiali ai moralității publice trebuie să se adâncească în zbuțumul conștiinței sociale, să pipăie durerile sângerânde și să caute a întemeia o credință, un ideal, o mentalitate, care să revizuiască ideologia fadă a politicianismului decimat, vulgar și primejdios. Politica,

aşa cum filtrează prin viaţa societăţii, este răsăd de ură şi desagregare. Ea este forţa care împinge la asasinat şi la jaf.

În frământarea haotică şi morbidă a concepţiilor şi preconizărilor de politică actuală în domeniul moralei cetăţeneşti, societatea nu înregistrează un succes de rezultate. În sistemul educaţiei civice biruesc intenţiunile dizolvante şi imprimă generaţiilor viitoare disertarea în faţa luptei şi laşitatea în faţa sacrificiului.

MIHAIL D. STAMATE

Institutor, Tg. Neamţ

Insemnări.

(DIN CARNETUL UNUI REVIZOR ŞCOLAR).

Din numeroasele inspecţii ce le-am făcut, am constatat că lecţiile cele mai plictisitoare, cele mai lipsite de viaţă, sunt cele de intuiţie. Când aveam norocul să găsesc un învăţător făcând o lecţie de intuiţie, puteam fi aproape sigur că n'are s'o scoată bine la capăt. Învăţătorul îşi dădea bine seama de greutatea clipelor pe care le trăia, că repede, repede, încheia lecţia cu întrebarea :

– Despre ce-am învăţat astăzi ?

– Despre pisică, răspundeau elevii.

– Să spună cineva lecţia! Spune tu, T... (cel mai bun elev). Şi elevul spunea pe nerăsuflăte: Pisica este un animal. Ea are cap, trunchi şi picioare... Şi după ce mai mulţi elevi reproduceau la fel aceeaşi lecţie, învăţătorul, aducându-şi probabil aminte de indicaţiile metodice căpătate la şcoala normală, sau citite undeva, devenia deodată radios, îşi încrucişa braţele pe piept şi după ce întreaga clasă era încordată, puneă patetic socratică întrebare :

– Cine ştie o zicătoare despre pisică ?

Numeroase mâini, ameninţau pe învăţător, care însfârşit provoacă pe un elev.

– Când pisica nu-i acasă, şoarecii joacă pe masă.

Toată clasa râde. Este un moment de destindere. Învăţătorul socotea că şi-a încheiat bine lecţia. Şi pe deasupra nu uita să împace şi *şcoala activă*, cerând elevilor să desemneze un chip de pisică.

Aşa se încheie deobicei o lecţie. Şi cu toate acestea n'a fost o lecţie de intuiţie.

Altă scenă: Învăţătorul X aştepta inspecţia specială. Evi-

dent venia bine pregătit la școală. (Dealtfel nu-mi pot închipui ca un învățător să intre în clasă, decât bine pregătit). Voia să țină o lecție de șt. naturale, deoarece era pregătit cu toate ustensilele.

Și a ținut o lecție de șt. naturale la cl. III: stările corpurilor. Pe catedră se găseau: o piatră, un pahar de apă și o pompă de bicicletă.

Și începe lecția. Povestește, povestește, până ce isprăvește. Elevii reproduc întocmai (lecția fusese deja învățată). Iar la sfârșit, sub forma de aplicare, provoacă pe elevi să arate care dintre corpurile de pe catedră e solid, care lichid, care gazos. Solidă era piatra, lichid apa din pahar. Care e corpul gazos?

— Pompa dela bicicletă este gazoasă, răspunde un elev. Silit—și oarecum contrariat—de acest răspuns, învățătorul ia pompa în mână, împinge cu pistonul aerul dinăuntru, în apropiere de fața elevilor, ca să-l simtă și face să se convingă elevii că aerul este corp gazos.

Prin urmare a făcut, de-abia în aplicare, o adevărată lecție de intuiție.

Cred că împrejurarea asta a folosit și învățătorului. A rămas cu o cunoștință solidă: materialul de intuiție, se folosește chiar în cursul lecției. Lecția întreagă se face observând, pipăind, lucrând. Numai după ce s'au făcut toate acestea, elevii sunt provocați să și povestească despre stările sub cari se prezintă corpurile—în exemplu de față—sau să descrie din viața animalului intuit.

Trebue să se fixeze deci bine rostul intuiției în școala primară. Ea ~~nu~~ are menirea în primul rând să dea cunoștințe despre lucruri, ci să desvolute simțul de observație.

Și acest simț se desvolute numai având obiectul în față.

Mai câștigat și mai înarmat pentru viață este elevul, dacă știe să observe bine orice lucru ce i se prezintă, decât dacă știe să reproducă despre unele lucruri câteva fraze stereotipe.

Cât de frumoase și de reușite sunt lecțiile de intuiție făcute afară, în natură liberă! Ar trebui scris în programă că lecțiile de intuiție trebuesc făcute afară, în natură sau în cel mai rău caz după natură: tablouri, obiecte colecționate în muzee etc. O singură excursie, într'un trimestru, este de ajuns ca să se poată face în timpul ei, câteva lecții de intuiție, fiind astfel la curent și cu programa.

C. LUCHIAN

Recenzii.

APOSTOL, roman de Cezar Petrescu.

„Apostol“ este viața unui învățător, aruncat în vârtoarea vremii actuale de necesitatea de a trăi și de dorința nesecată de a se integra în viața plină de idealuri în structura țărănească a societății noastre. Primind să slujească la o școală din fundul țării, Nicolae Apostol este întâmpinat în satul Ponoarele cu multă ostilitate de cercurile locale, care reprezentau fiecare câte o culoare politică și în modul acesta susțineau fiecare câte un om al lor. Școala era mai mult o abstracțiune decât o realitate și satul îi desvăluia acel misticism care trăește de veacuri în așezarea părăginită a țărânimii noastre.

„Satul era negru și trist în bura mucedă a toamnei. Case fără împrejmuiri, risipite pe surpături mâncate de ploii. Mai degrabă bordeie decât „statornice așezări omenești...”

Nicolae Apostol se plasează în viața acestui sat foarte greu și încep ciocnirile. Întâi cu greutatea de a-și găsi o gazdă și apoi cu mentalitatea proprietarilor.

Lascarache Sofian, moșier, se bucura în fața sătenilor de o mare autoritate. Bietul învățător, înconjurat numai de elemente politice și interesate, izolat în această atmosferă care o gândise altfel și pe care o găsisese viciată de politicianism, avea de luptat cu o mentalitate pe care fruntașii satului se străduiau s'o actualizeze în toate manifestările lor.

În felul acesta N. Apostol trebuia să asculte toate declamările nevolnicilor săi concetățeni, cari, voiau să-și asume acea brumă de orgoliu care face pe proști mai mult de cât sunt. Ca element caracteristic pentru societatea satului mai era și coana Catinca Știrbuleasca, care avea o fată, Matilda, ce înnebunise mințile tânărului învățător. Cu sufletul oarecum răvășit de pe urma dragostei pentru fata boeroaicii, își simțea resorturile sufletești adâncite într'un pesimism ce-l disloca din rostul vieții liniștite, în cât traiul lui în acest sat de oameni întârziati cu vremea și cu mentalități curioase și învechite, îi păru din ce în ce mai greu și mai amar. Pe de asupra mai avea să lupte și cu urmele predecesorului său Andrei Colibășeanu.

Iată însă că într'o bună zi îi iese în cale printr'un concurs de împrejurări, de care era absolut străin, Ana Pușchilă, trimisă dela centru să diriguească împreună cu el, învățătura satului. Prezența acestei fete dezghețate, energică și entuziastă, nu i se părea în avantajul lui. Ba, dimpotrivă, vedea în ea o nouă sarcină a sufletului său, destul de încărcat și pribegit. Ființa aceasta va juca un rol important în viața lui N. Apostol. Căsătorindu-se cu ea va putea înjgheba o familie care-i va da toată bucuria unor gânduri liniștite, întreruptă de bejania războiului și de durerea pierderii singurei copile ce avu.

Îmbătrânit, N. Apostol primește la el, la școala din sat, pe tinerii învățăcei ce viu să ia din truda experienței lui, încurajare și sfat bun pentru drumul lor necunoscut.

D-l Cezar Petrescu, povestind viața plină de peripeții a lui N. Apostol, a zugrăvit câteva trăsături caracteristice ale societății noastre rurale, așezându-se prin lucrarea de față, în linia I a creatorilor romanului social.

Din punct de vedere etic, autorul înfățișează cultul biruinței, eroul său

principal reușind să înlăture toate obstacolele și să facă să triumfe în lupta socială, binele și adevărul.

În rezumat, d-l Cezar Petrescu, a reușit să înfățișeze în „Apostol“ o acțiune unitară, însuflețită tot timpul de viața eroului său principal, prin care se văd, fără înconjur, câteva fragmente din viața, mult mai agitată de cât s'ar crede, a învățătorului. Cartea nu trebuie să lipsască din biblioteca personală a învățătorilor noștri, servind de îndreptar în viața spinoasă ce o au de dus în mijlocul satelor

Bibliografie

GĂRȚI

1. Gh. D. Mugur și Voiculescu: Cartea misionarului. Editura „Scrisul Românesc“ lei 80. O carte care nu trebuie să lipsească din biblioteca învățătorului.

2. Radu Petre: Experimentări și realizări în spiritul școalei active. Lei 80.

3. Stroe Pöstelnicu: Metoda integrală pentru predarea scris-cititului în școala primară. Lei 40. O lucrare nouă și de mare importanță. Bună mai ales pentru începător.

4. Dr. Ed. Claparide: Educația funcțională, traducere de Marin și Fl. Nicolescu. Editura „Lumina“, Lei 75.

5. B. Prafit: Cooperația în școala primară, traducere de P. R. Petrescu și alții. Lei 40. De vânzare la revizorat și librăria Ionescu. Dă îndrumări admirabile organizării cooperativelor școlare.

6. N. Iorga: Oameni cari au fost. Editura Fundației „Regele Carol al II-lea“, lei 80. O lucrare notă.

7. G. Călinescu: Viața lui M. Eminescu. Editura „Cultura Românească“. Lei 100.

8. D. D. Roșca: Existența tragică (încercările de sinteză filozofică) Editura Fundației „Regele Carol al II-lea“, lei 60.

9. Sabina Cuntacuzino: Din viața familiei I. C. Brătianu. Editura „Universul“, lei 100.

10. Sergiu Dan: Arsenic, roman. Premiul literar al Soc. Tekirghiol-Eforia 1934. Lei 60.

REVISTE.

1. Revista Fundațiilor Regale No. 10 din 1 Oct cu articole semnate de Păulișanu, Cotruș, Brezeanu, G. Galaction, I. Săn-Giorgiu, Eugen Speranța, Camil Petrescu, etc. Cronică bogată. 25 lei exemplarul.

2. „Boabe de grâu“ No. 5 revistă editată în condițiuni excepționale sub îngrijirea d-lui Em. Bucuța. 25 lei exemplarul.

3. „Convorbiri literare“ No. 7-9 sub direcția d-lui Al. Tzigara-Samurcaș. Număr închinat operei lui Al. Odobescu 40 lei exemplarul.

POȘTA REDACȚIEI.

În această rubrică, vom răspunde tuturor întrebărilor puse de abonații noștri, întrebări în legătură cu programul de activitate impus de revistă.

Deasemeni vom comunica colaboratorilor noștri aprecieri asupra articolelor trimise spre publicare. Cei ce voesc să nu se știe numele lor, vor adăuga sub semnătură și pseudonimul.

INFORMAȚIUNI.

1. Începând cu luna Noembrie, toți membrii corpului didactic primar își vor primi salariul după **gradul și numărul gradațiilor** ce le are până la 1 Aprilie 1934. Cine n'a cerut la timp recunoașterea termenului nou de gradație, nu poate primi sporul cuvenit în bugetul anului 1934|35.

2. D-nii colegi, care desfășură o activitate extrașcolară deosebită, sunt rugați să ne trimită scurte dări de seamă pentru a fi înserate în revista noastră.

3. Începând din numărul viitor, vom avea colaborarea și a d-lor profesori de specialitate, care s'au oferit cu toată inima să ne sprijine în acțiunea noastră. Credem că articolele ce le vom publica, vor lămuri multe probleme didactice.

4. Tot din numărul viitor, vom începe să publicăm părți din monografiile școalelor primare din județ. D-nii directori care nici până acum n'au trimis chestionarul completat, sunt rugați să-l trimită imediat.

5. În satul General Averescu (Urecheni) se editează o foaie populară, „Satul nostru“ de către d-l învățător T. Bărlădeanu. Admirăm intenția d-lui Bărlădeanu și o recomandăm cu căldură colegilor pentru abonament și colaborare.

6. A apărut o broșură cu cântece poporene „Depe valea Bistriței“, adunate de d. C. Tanasă-Teiu, cu o prefață de d-l P. Gheorgheasa. Lucrarea este cu atât mai bună, cu cât în direcția folkloristică se ocupă prea puțini la noi. O recomandăm colegilor, mai ales că e și foarte efină, 15 lei exemplarul.

Se primește colaborarea oricărui membru al corpului didactic primar sau secundar, precum și a persoanelor ce sprijină cultura și învățământul primar. Subiectele tratate vor fi în sensul programului anunțat. Articolele vor fi scrise citiț, pe o singură pagină, în mărimea de $\frac{1}{4}$ coală.

Pentru a se putea publica articolele într'un singur număr al revistei, nu vor fi mai lungi de 4—5 fețe. Recenziile vor fi reduse la 2 pagini. Articolele ne semnate, nu se publică

Manuscrisele nepublicate nu vor fi înapoiate. Articolele pentru publicat, se vor trimite până la 20 ale lunii.

Comitetul de conducere al revistei, își ia angajamentul că va scoate revista un an, oricare ar fi riscurile.

Apelează însă la concursul colegilor înțelegători.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA REVISTEI „APOSTOLUL“

C. Luchian, revizoratul școlar, Piatra-N.

La această adresă se vor trimite schimbul de reviste, cărți, manuscrisele, recenziile, precum și orice corespondență referitoare la redacția și administrația revistei.